

Литвинова К.Г.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
четвертого курсу спеціальності 293 Міжнародне право,
науковий керівник: ст. викладач Задорожня О.В.,
Херсонський державний університет

ЗАПОБІГАННЯ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

Міграція, будучи природною реакцією на нерівність умов життя та несприятливі фактори, виступає рушійною силою розвитку людства, стимулює подолання економічних дисбалансів, сприяє соціокультурному обміну та духовному взаємозбагаченню. Однак, протягом останніх років, нелегальна міграція стала однією з найактуальніших проблем для європейського регіону. Зростаючий тиск на соціальні, економічні та безпекові системи країн свідчить про необхідність розробки комплексного підходу до управління міграційними потоками та забезпечення сталої безпеки та розвитку регіону. Невирішення проблеми нелегальної міграції може призвести до дестабілізації європейського регіону, що матиме далекосяжні наслідки для світового порядку.

Зростання нелегальної міграції ставить перед ЄС нові виклики, що потребують рішучих та комплексних заходів. Зміна курсу міграційної політики у бік більш жорстких обмежувальних мір, хоча й може здатися виправданою, несе в собі ризики та не гарантує довгострокової ефективності.

Так, варто погодитися із думкою Луценко Ю. В. та Тарасюк А. В. про те, що у сучасних умовах запобігання нелегальній міграції важливо здійснювати через міжнародне співробітництво, яке виходить на новий рівень, враховуючи політичний, правовий та організаційний аспекти. Політичний аспект визначає правові принципи та спрямовує роботу на розвиток національного законодавства та міжнародних угод. Організаційний аспект формує принципи взаємодії держав у вирішенні питань поводження з нелегальними мігрантами.

Прикладом такого співробітництва є Будапештський процес, де визнано перевезення іноземців злочином. Застосування ефективних санкцій проти незаконного переміщення є ключовою цінністю цього процесу [1, с.11].

Крім цього, слушною є думка Андрейка В. І з приводу того, що для вирішення проблеми нелегальної міграції в країнах ЄС слід вжити ряд заходів. Перш за все, потрібно забезпечити фінансування пошукових та рятувальних місій, спрямованих на допомогу мігрантам, які перетинають кордони. Додатково, важливо виділити кошти та ресурси для ефективної боротьби з перевізниками мігрантів, забезпечуючи таким чином попередження незаконних перевезень. Розширення мережі центрів прийому біженців може сприяти тимчасовій дислокації та наданню допомоги тим, хто потребує захисту. Крім того, необхідно спростити легальні можливості міграції в ЄС, щоб стимулювати використання законних шляхів. Необхідно також переглянути та розподілити квоти на розселення біженців між країнами, спираючись на спільні зусилля та координацію з ООН [2, с.134-142].

З 2018 року країни Європи розпочали реалізацію проекту "Розумні кордони", який передбачає впровадження комплексного пакету законопроектів з метою покращення системи контролю за міграційними потоками. Однією з ключових ініціатив цієї реформи є створення єдиної інформаційної системи реєстрації в'їзду та виїзду. Ця система передбачає впровадження автоматизованої процедури самостійної реєстрації, що охоплює всі види прикордонного контролю для фізичних осіб.

У рамках проекту "Розумні кордони" також розглядається впровадження електронних пунктів пропуску, які використовують спеціальну апаратуру для ретельної перевірки осіб, що перетинають кордон, а також їх багажу та транспортних засобів. Реалізація проекту "Розумні кордони" свідчить про великий крок у напрямку модернізації прикордонних процедур та підвищення контролю за міграційними потоками в Європі [3, с.110-112].

Отже, нелегальна міграція – це багатогранна проблема, що потребує комплексного та гуманного підходу. З одного боку, важливо захищати кордони

та запобігати нелегальному перетину кордонів. З іншого боку, не можна ігнорувати причини, що спонукають людей до нелегальної міграції, та права мігрантів, які вже перебувають на території ЄС.

Зміна курсу міграційної політики у бік жорстких обмежувальних заходів несе в собі ризики та не гарантує довгострокової ефективності. Натомість, варто запропонувати альтернативний підхід, що поєднує посилення контролю з іншими інструментами. Спочатку, важливо зміцнити координацію та співпрацю на міжнародному рівні. Це охоплює створення єдиної європейської прикордонної служби, підтримку країн походження мігрантів та активізацію дипломатичних угод про реадмісію. Другим кроком є оптимізація візової політики, включаючи диференціацію візових процедур, впровадження електронних віз та розширення програм легальної міграції. Третім аспектом є застосування гуманних та справедливих підходів, включаючи забезпечення прав мігрантів, боротьбу з торгівлею людьми та ефективну інтеграцію легальних мігрантів у суспільство.

Таким чином, нелегальна міграція – це складне явище, яке потребує постійної уваги та адаптації стратегій. ЄС має продовжувати розвивати комплексний підхід, заснований на співпраці, інноваціях та цінностях.

Список використаної літератури

1. Луценко Ю. В., Тарасюк А. В. Запобігання нелегальній міграції: у пошуках оптимальної моделі. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2022. № 1(24). URL: <http://lj.oa.edu.ua/articles/2022/n1/22lyvpom.pdf>. С.11
2. Андрейко В. І. Розвиток міграційних процесів в Європі та Україна. *Науковий вісник Ужгородського університету*: серія: Історія. відп. за вип. Н. П. Керецман. Ужгород: Говерла, 2019. Вип. 2 (41). С.134-142.
3. Толкачова І. Політики країн ЄС в сфері протидії нелегальної міграції. Правові виклики сучасності: міжнародна міграція в умовах глобалізації: Матеріали I Міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (Чернівці, 23

жовтня 2020 р.). Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С.110-112.